

APSTIPRINĀTS
ar Izglītības un zinātnes ministrijas
2004. gada 20. aprīļa
rīkojumu Nr. 241
(grozīts Profesionālās izglītības un
nodarbinātības trīspusējās sadarbības
apakšpadomes 2018.gada 13.jūnija sēdē,
protokols Nr.5)

PROFESIJAS STANDARTS

Reģistrācijas numurs PS 0239

Profesija

Šuvēja palīgs

Kvalifikācijas līmenis

1

Nodarbinātības apraksts

Šuvēja palīgs ir šūšanas nozares kvalificēts darbinieks, kurš var strādāt visu veidu šūto izstrādājumu izgatavošanas uzņēmumos un darbnīcās, vadoties pēc instruktažām, piedalās šūto izstrādājumu izgatavošanas procesā, veicot tā sagatavošanas un noslēguma darbus, kā arī apstrādājot šūto izstrādājumu mezglus un detaļas, izmantojot atbilstošus materiālus, iekārtas un apstrādes paņēmienus, ievērojot darba ātruma un kvalitātes prasības.

Pienākumi un uzdevumi

Pienākumi	Uzdevumi
1. Šūto izstrādājumu izgatavošanas procesa sagatavošana.	1.1. Pārvietot un novietot šūto izstrādājumu izgatavošanas materiālus, palīgmateriālus, furnitūru, etiķetes, instrukcijas u.c. 1.2. Izsaiņot un sakārtot šūto izstrādājumu izgatavošanas materiālus, palīgmateriālus, furnitūru, etiķetes, instrukcijas u.c. 1.3. Sašķirot un komplektēt materiālus, palīgmateriālus, furnitūru šūto izstrādājumu izgatavošanai. 1.4. Sašķirot, sasaiņot, pārvietot un novietot šūto izstrādājumu piegrieztās detaļas un palīgmateriālus.
2. Šūto izstrādājumu nobeiguma apstrāde.	2.1. Piešūt pogas, āķus, cilpas un citu furnitūru. 2.2. Piešūt apģērba rotājumus (pērles, bārkstis, emblēmas, u.c.). 2.3. Sagatavot (izsaiņot, sašķirot, salocīt, sadalīt, ievietot maisiņā u.c.) šūto izstrādājumu marķējumu, informāciju, norādes, rezerves furnitūru, u.c. 2.4. Piestiprināt (piešūt, piespraust, ievērt, ielikt, u.c.) šūto izstrādājumu marķējumu, informāciju, norādes, rezerves furnitūru. 2.5. Sakārtot šūtos izstrādājumus (nogriezt diegu galus, aizpogāt pogas, aizvērt rāvējslēdzējus, sasiet auklas, lentas, u.c.). 2.6. Salocīt šūtos izstrādājumus. 2.7. Sagatavot, sakārtot, sašķirot šūto izstrādājumu saiņošanas materiālus. 2.8. Veikt šūto izstrādājumu individuālu un daudzskaitlīgu iesaiņošanu. 2.9. Novietot šūtos izstrādājumus uz pakaramajiem, kronšteinjiem, plauktiem. 2.10. Veikt gatavo šūto izstrādājumu pārvietošanu un novietošanu.
3. Šūto izstrādājumu atjaunošana un labošana.	3.1. Sagatavot šūtos izstrādājumus labošanai un atjaunošanai (ārdīt, tīrīt, higrotermiski apstrādāt). 3.2. Piegriezt šūto izstrādājumu apdares un labošanas detaļas. 3.3. Uzšūt ielāpus, aplikācijas un citas apdares detaļas vai materiālus. 3.4. Veikt šūto izstrādājumu higrotermisko apstrādi pēc labošanas un atjaunošanas.
4. Šūto izstrādājumu izgatavošana.	4.1. Izgatavot šūto izstrādājumu vienkāršākos tehnoloģiskos mezglus. 4.2. Veikt šūto izstrādājumu galīgo un starpperāciju higrotermisko apstrādi. 4.3. Veikt vienkāršākās šūšanas iekārtu tehnoloģiskās regulācijas. 4.4. Veikt šūto detaļu un mezglu kvalitātes kontroli. 4.5. Novērst iespējamus vienkāršākos šūto izstrādājumu izgatavošanas defektus. 4.6. Veikt šūšanas iekārtu un darba vietas apkopi.
5. Šūto izstrādājumu piegriešana.	5.1. Sagatavot tekstilmateriālu piegriešanai. 5.2. Pārbaudīt tekstilmateriālu un furnitūras kvalitāti. 5.3. Piegriezt šūto izstrādājumu vienkāršākās detaļas. 5.4. Piegriezt palīgmateriālus šūto izstrādājumu izgatavošanai. 5.5. Pārbaudīt šūto izstrādājumu piegriezto detaļu kvalitāti. 5.6. Pārbaudīt šūto izstrādājumu piegriezto palīgmateriālu kvalitāti. 5.7. Veikt šūto izstrādājumu pirmdetaļu apstrādi pirms mezglu šūšanas. 5.8. Komplektēt un marķēt šūto izstrādājumu detaļas.

Īpašie faktori, kas raksturo darba vidi

- Organizatoriskie – materiāli atbildīgs darbs, kas veicams patstāvīgi vai komandā.
- Fizikālie - troksnis, vibrācija, iespējams traumatisms un nekondicionāls mikroklimats.
- Bioloģiskie – jābūt noturīgai uzmanībai un labi koordinētām kustībām.
- Ķīmiskie – putekļi gaisā.

Īpašās prasības atsevišķu uzdevumu veikšanai

- Šuvēja palīgam nevar būt daltonisms.

Prasmes

Kopīgās prasmes nozarē	Specifiskās prasmes profesijā	Vispārējās prasmes/ spējas
<ul style="list-style-type: none"> • Lietot racionālus darba paņēmienus. • Organizēt darbu un darba vietu tā, lai izvairītos no traumām. • Ievērot darba higiēnu. • Ievērot elektrodrošību. • Ievērot ugunsdrošību. • Sniegt pirmo palīdzību. • Lietot šūšanas nozares terminoloģiju. • Paaugstināt kvalifikāciju. 	<ul style="list-style-type: none"> • Šķirot, kārtot, locīt, komplektēt, saiņot šūto izstrādājumu materiālus, detaļas, mezglus, marķējumu, norādes, iesaiņojumu, furnitūru. • Kārtot un apkopt šūtos izstrādājumus. • Šķirot un komplektēt šūtos izstrādājumus. • Locīt šūtos izstrādājumus. • Saiņot individuāli un daudzskaitlīgi šūtos izstrādājumus. • Izpildīt šūtos izstrādājumos izmantojamās roku dūrienus, iekļaujoties noteiktā laikā. • Izpildīt vienkāršus šūšanas mašīndarbu veidus, iekļaujoties noteiktā laikā. • Veikt detaļu un šūto izstrādājumu higrtermisko apstrādi, iekļaujoties noteiktā laikā. • Sagatavot pirmdetaļas šūšanai. • Veikt detaļu un šūto izstrādājumu higrtermisko apstrādi, iekļaujoties noteiktā laikā. • Sagatavot pirmdetaļas šūšanai. • Sašūt vienkāršus šūto izstrādājumu mezglus, iekļaujoties noteiktā laikā. 	<ul style="list-style-type: none"> • Veikt darbu patstāvīgi. • Strādāt komandā. • Pielietot kvalitātes kontroles paņēmienus. • Noformēt lietišķos dokumentus. • Ievērot higiēnas prasības. • Sniegt informāciju par savu darbību. • Ievērot profesionālās ētikas principus. • Pārvaldīt svešvalodu sarunvalodas līmenī. • Saudzēt apkārtējo vidi.

	<ul style="list-style-type: none"> • Novērst piegriezto detaļu izgatavošanas defektus pēc norādījumiem. • Piegriezt šūto izstrādājumu detaļas pēc lekāliem un norādījumiem. • Dublēt piegrieztās šūto izstrādājumu detaļas. • Pārbaudīt dublēto detaļu kvalitāti un novērst defektus. • Atjaunot un labot gatavos un valkātos šūtos izstrādājumus. 	
--	---	--

Zināšanas

Zināšanas	Zināšanu līmenis		
	Priekšstats	Izpratne	Pielietošana
Latviešu valoda			
Svešvaloda (angļu, vācu, krievu)			
Matemātika			
Vēsture			
Dabaszinātnes			
Vides zinības			
Komunikāciju zinības (saskarsme u.c.)			
Komercedarbības pamati			
Lietišķā informātika			
Konstruēšana			
Šūšanas rūpniecības iekārtas un instrumenti			
Šūto izstrādājumu izgatavošanas tehnoloģija			
Materiālmācība			

Profesijas standarta izstrādes darba grupas sastāvs:

- Valda Krūmiņa – Rīgas 34. arodvidusskolas Drēbnieku mācību un eksaminācijas centra vadītāja;
- Sandra Lāne – SIA “Anastasia” ražošanas vadītāja asistente;
- Ligita Reimane – LAK Liepājas Amatnieku biedrības priekšsēdētāja;
- Melita Kantāne – Lielplatones speciālās internātskolas direktora vietniece;
- Ausma Bomika – Lielplatones speciālās internātskolas skolotāja;
- Lija Notte – Tukuma speciālās internātskolas skolotāja.

Profesijas standarta eksperti:

- R.Pfeifere - Latvijas industriālo nozaru arodbiedrības priekšsēdētāja.